

Avdelningen för vård och omsorg

Minnesanteckningar Socialchefs nätverket 8 december 2020

Lägesrapport (Michaela Prochazka, Socialstyrelsen)

Avser 10/12-16/12. 263 kommuner har rapporterat in. 54 kommuner har rapporterat in allvarlig påverkan, och i dagsläget har 2 kommuner rapporterat in kritisk påverkan. Både allvarlig och kritisk påverkan avser bemanning.

Nationell statistik

Lägesbilder från kommunerna – görs det och kan SKR få ta del av dem? (Greger Bengtsson, SKR)

SKR tar del av t.ex. Stockholms veckovisa lägesbilder av pandemins påverkan på kommunen som helhet. Vi vet att även Göteborg och Malmö sammanställer liknande lägesbilder. SKR undrar ifall det är några andra kommuner som också gör det och i så fall vill dela dessa med SKR. Rapporteringen kring äldreomsorgen tar vi del av genom bl.a. er lägesrapportering till Länsstyrelsen/Socialstyrelsen, men det är svårare att ha överblick av t.ex. påverkan inom IFO (t.ex. bemanning/sjukfrånvaro).

OBS! SKR menar INTE att ni ska göra några sammanställningar åt oss – absolut inte! – utan bara om ni redan gör detta och är villiga att dela underlagen. I så fall kan ni mejla dem till ove.ledin@skr.se.

Malmös veckovisa lägesbilder hittar ni [här](#).

Vaccinationer – när kommer information och från vem? (Emma Spak, SKR)

- *Hur hantera personal som inte vill vaccinera sig?*
- *Hur ska personer med hemtjänst nås? (sekretess)*
- *Övriga frågor*

Doser fördelas utifrån befolkningsunderlag och andel äldre i befolkningen. Efter godkännandet från EU-kommissionen kan nu tillverkaren publicera bipacksedeln. Dessa håller på att översättas i detta nu och skickas ut onsdag eller torsdag till regionerna. Där ges information om många av de frågor som ställs nu: Hur gör man när man vaccinerar, hur handhar man vaccinet etc.? Även planscher och instruktioner kring vaccineringen samt patientformulär för anhörigs samtycke kommer att skickas ut till regionerna. SKR för dialog medvaccinsamordnarna i regionerna så att informationen når ut till särskilda boenden.

När det gäller de som har hemtjänst kan inte listor över detta inte lämnas till regionen pga. sekretess. Troligen kommer det istället att handla om en mer allmän information av typen ”Du som har hemtjänst kan nu kontakta vården och boka en tid för vaccination”. Det första vaccinet som Sverige får kan inte flyttas när det väl har öppnats, vilket gör att det inte går att vaccinera personer i hemmet.

Örebro informerar att i kommunen kontaktar kommunernas sköterskor de med hemvård.

Se [SKR:s frågor och svar](#) angående frågan om personal som inte vill vaccinera sig. Ingen kan tvingas till vaccination, men om arbetstagaren arbetar i en verksamhet där faran med smittspridning är mycket stor kan personen omfördela till annan verksamhet.

Fråga från Stockholm om det stämmer att läkare bör/ska närvara vid vaccination pga. av att det är ett nytt vaccin, svårigheter/risker osv? SKR har ingen information om att någon annan region har beslutat detta, och har heller ingen information om att läkare skulle behöva närvara.

Snabbtester – FoHM:s rekommendationer och kommunernas möjlighet att få ta del av testerna (Emma Spak, SKR och Malin Grap & Inga Zetterqvist, FoHM)

Folkhälsomyndigheten har uppdaterat sin [vägledning om antigenester](#) och [informationen om provtagning på särskilda boenden](#). Om man ska testa asymptomatisk personal ska man ha god dialog med regionen/labbsverksamheten. Antigenesternas CE-märkning gäller endast vid testning av personer med symptom.

Snabbtester är ett extra verktyg och ska inte ersätta några andra åtgärder. De kan även användas för snabba test vid smittspårning. Region Skåne har t.ex. förtydligat att snabbtesterna primärt är för smittspårning, inte för screening.

Emma informerar att [SKR och regeringen har slutit en överenskommelse](#) om snabbtester. Förhoppningsvis kan själva överenskommelsen med slutgiltigt innehåll läggas ut på SKR:s webb under onsdagen. Överenskommelsen bygger på att de snabbtester som genomförs görs inom ramarna för vad FoHM anger i sin vägledning. Regionerna tar emot medel, men kommunen kan få medel för de tester som genomförs. Testerna registreras för att fortsatt kunna hålla hög kvalitet på den nationella dokumentationen. En kontakt med regionen är därför en förutsättning. Dagens PCR-testning görs ihop med kliniska labbet, vilka behöver vara inblandade för kvaliteten. Detta behövs även för snabbtester. Det måste finnas en ansvarig läkare och ett system i grunden, någon som också kan hantera negativa svar i o m att det annars endast är positiva svar som ska rapporteras enligt smittskyddslagen.

Nätverket lyfter att snabbtest på personal som måste röra sig mellan verksamheter vore mycket bra. Det förs även fram synpunkter kring att testa personal med hänvisning till arbetsmiljölagen. Emma menar i enlighet med föregående stycke att det

krävs en vårdrelation för den som ska testas, att personen är registrerad någonstans, för att både positiva och negativa tester ska kunna hanteras och registreras.

Om kommunerna ska testa som screening är Emmas medskick att se till att ha en relation med regionen. Om det uppstår mycket frågor i dialogen, hör av er till SKR.

Överenskommelsen kring snabbtester ska omförhandlas redan i januari.

Regeringens nya restriktioner – vad innebär det för vård och omsorg? (Greger Bengtsson, SKR & Malin Grape, FoHM)

Regeringen gick i fredags eftermiddag ut på en presskonferens med [skärpta restriktioner](#). Några gällde omgående, de flesta gäller från och med 24 december och avser bland annat att offentliga arbetsgivare ska se till att alla som kan arbeta hemma ska göra det. Kommuner och regioner uppmanas också att omedelbart stänga all verksamhet som allmänheten har tillträde till och som inte är nödvändig. Detta gäller fram till och med den 24 januari.

Folkhälsomyndigheten har endast sina allmänna råd att hänvisa till, och dessa är inte på en sådan detaljnivå att varje kommunal verksamhet, exempelvis daglig verksamhet omnämns. Folkhälsomyndigheten uppfattar inte att avsikten från regeringen är att dessa skärpta restriktioner/rekommendationer omfattar vård, men gällande ”icke nödvändig” omsorg bedömer myndigheten att får bli en fråga om lokal bedömning. Folkhälsomyndigheten planerar inte några förtydliganden i denna fråga.

Frågan blir då hur IVO agerar om kommunen stänger t.ex. daglig verksamhet för att följa regeringens rekommendationer. IVO tar med sig frågan och vidtalar relevanta aktörer, och lovar att återkomma med information på webben senare under veckan.

Branschorganisationerna inom funktionshinderområdet har lyft frågan om ökade kostnader (Greger Bengtsson, SKR)

Branschorganisationerna har i möte med SKR lyft frågan om ökade kostnader med anledning av åtgärder pga. corona, t.ex. när daglig verksamhet stängs ned och följderna blir ökade insatser i gruppboenden eller vid kohortvård. Tidigare har privata utförare kunnat ansöka om ersättning för ökade kostnader via kommunernas statliga ersättning för ökade kostnader inom hälso- och sjukvård och omsorg med anledning av corona (särskild förordning 2020:193), men ersättningsperioden upphörde 30 november och i dagsläget finns det ingen information från regeringen om att dessa ersättningar till kommunerna kommer att fortsätta. Det kan behövas dialog mellan kommun och utförare kring detta.

Örebro tipsar om att de genomför daglig verksamhet på distans via digital medverkan (ibland genom att skicka hem kit till brukarna). Det inleddes som pilot med den kommunala utföraren, men breddades senare även till privata. Det senaste beslutet är att det omfattar alla oavsett boendeform.

Samlat stöd: Hindra smitta från att komma in och spridas på SÄBO (Irene Nilsson Carlsson, Socialstyrelsen)

Både Socialstyrelsen och FoHM har med anledning av corona fått ett stort antal parallella regeringsuppdrag gällande smitta och särskilda boenden. Myndigheterna har därför sammanställt ett dokument där all information har samlats via länkar till respektive sidor hos bägge myndigheterna.

[Socialstyrelsen/Folkhälsomyndigheten: Hindra smitta att komma in och spridas på särskilda boenden för äldre – samlat stöd](#)

Socialstyrelsen informerar (Irene Nilsson Carlsson, Socialstyrelsen)

Det pågår diskussion om risken för att pandemin leder till att många äldre inte rör på sig i den utsträckning som de behöver. Socialstyrelsen påminner om myndighetens vägledning om fallprevention. Nya stöd kommer i januari, och Socialstyrelsen återkommer på nästkommande möten med mer information kring dessa.

IVO informerar (Lars Rahm & Linda Almqvist, IVO)

IVO fortsätter att nås av information om egenanordnade besöksförbud utan legalt stöd. Myndigheten upplever att kunskapen om vad som gäller i dagsläget inte har nått ut till alla verksamheter. Det kan handla om avrådan från besök som går över gränsen och i praktiken blir till ett förbud likväl som faktiska förbud. Det kan handla om enskilda boenden, inte att kommunen står bakom förbudet. Det enda legala sättet att införa besöksförbud är genom den process som FoHM har tagit fram. Dessa övriga förbud kommer IVO att vara tvungna att agera på.

Övriga frågor

- SKR:s kontaktcenter är öppet alla arbetsdagar mellan helgerna, men även röda dagar. Ni kan alltså vid behov ta kontakt med kontaktcenter, vilka i sin tur tar kontakt med relevanta chefer. 08-452 70 00.
- Nästa nätverksmöte är 4 januari kl. 16.00.
- Regeringen har beslutat att tillsätta en utredning om en äldreomsorgslag. Särskild utredare blir Olivia Wigzell, generaldirektör på Socialstyrelsen. Slutrapport 30 juni 2022. Ta del av utredningens direktiv [här](#).
- FoHM informerar om att 29 kommuner har beviljats nya/förlängda besöksförbud som gäller till och med 12 januari. Myndigheten kommer att fatta beslut om besöksförbud varje måndag och förbuden gäller i 3 veckor.